

ZPRAVODAJ

Česká společnost pro větrnou energii

9-12 / 2016

Vážení příznivci větrné energie,

rok 2016 se pomalu blíží ke konci a my bychom Vám rádi prostřednictvím Zpravodaje poděkovali za Vaši přízeň a podporu, kterou projevujete oboru větrné energetiky mimo jiné i čtením Zpravodaje ČSVE. Přestože rok 2016 nepřinesl žádný rozvoj využití větrného potenciálu u nás, a to především díky velmi nestabilní legislativní situaci, věříme, že následující rok přinese změnu a umožní rozvoj dalších projektů a že tak budeme moci opět přičíst čísla instalací ve větrné energii do energetického mixu České republiky.

Těšíme se na Vás v příštím roce, kde se pokusíme opět intenzivně pracovat na rozvoji oboru a přinášet Vám nové informace.

Pohodový závěr roku 2016 a úspěšný start do roku 2017 přeje

tým ČSVE

Přejeme Vám krásné Vánoce a příznivý vítr u novém roce.

Radostné prožití vánočních svátků
a hodně obnovitelné energie v roce 2017
přeje tým ČSVE.

Co nového přinesl letošní seminář pro investory?

Ve dnech 22. – 23. listopadu proběhl v hotelu Galant v Mikulově již 8. ročník našeho tradičního podzimního semináře.

V úvodu semináře vystoupil Michal Janeček, předseda ČSVE, jehož prezentace byla zaměřena zejména na aktuální stav oboru větrné energetiky, porovnání situace u nás, v Evropě a ve světě. Na tuto prezentaci navázal Štěpán Chalupa, místopředseda ČSVE a předseda Komory OZE, který přítomné seznámil s tématy, jimiž se Komora aktuálně zabývá. Největší část jeho prezentace byla pak pochopitelně věnována procesům notifikace podpory pro OZE.

Na něj navázal pan Vojtěch Jahoda, vedoucí odboru správy podporovaných zdrojů energie OTE a.s., který ve své prezentaci zejména shrnul úlohu OTE, povinnosti výrobců vůči OTE a roli ERÚ vůči OTE. Následovala prezentace pana Mikuláše Vargice a Pavla Douchy z advokátní kanceláře Doucha Šikola advokáti nejprve na téma smluv o dodávkách a servisu VtE, následně pak opravy a modernizace VtE a zachování nároku na podporu.

Odpolední blok zahájil pan Ladislav Seidler, specialista na obnovitelné zdroje energie společnosti Amper Market, mj. dlouhodobého partnera semináře a člena ČSVE s prezentací zaměřenou na vývoj trhu, ceny silové elektřiny a vlivům na ni. Následně jsme otevřeli téma umístování VtE, a to nejprve prezentací pana Jiřího Nezhyby z advokátní kanceláře Frank Bold Advokáti, který připomněl regulaci či pokusy o regulaci výstavby VtE v zásadách územního rozvoje jednotlivých krajů a podmínky pro regulaci dle judikatury soudů. Pak se slova znovu krátce ujal Pavel Doucha, který spolupracoval s Komorou OZE na zpracování připomínek k připravované metodice MŽP upravující podmínky vymezování vhodných lokalit pro OZE/VtE z hlediska zájmů ochrany přírody a krajiny a stručně tento materiál představil. Následující prezentace pana Bohumila Frantála z Ústavu geoniky AV ČR s názvem Faktory regionální diferenciací výstavby větrných elektráren v ČR se pak věnovala umístování VtE spíše z pohledu sociologického.

Komerční banka, tradiční partner semináře ČSVE, nám prostřednictvím svých zástupců, pánů Pavla Berana a Tomáše Molka, prezentovala svůj pohled na financování větrných elektráren. Následně pan Roman Polášek ze společnosti Vestas, významného partnera a člena ČSVE, shrnul vývoj větrných elektráren Vestas a představil aktuální platformy a modely nabízené na trhu včetně posledních inovací. Pak Štěpán Chalupa prostřednictvím fotografií z jednotlivých zapojených lokalit provedl přítomné Dnem větrné energetiky, který ČSVE pořádala pro širokou veřejnost v červnu a v samém závěru prvního dne semináře pánové Pavel Beránek a Jan Baum z Aviation Zoom přítomným představili možnosti využití bezpilotních systémů (dronů) při provádění vizuální a termografické inspekce větrných elektráren.

Program druhého dne byl mnohem stručnější a zahájil jej pan Roman Prager, zástupce společnosti W.E.B Windenergie AG s prezentací zaměřenou na zkušenosti s repoweringem v Německu. Následně jsme se prostřednictvím prezentace pana Jakuba Mazgaje vrátili k tématu inspekcí VtE, tentokrát lanovou technikou a s samým závěrem semináře nám potom David Hanslian z Ústavu fyziky atmosféry AV ČR představil novou interaktivní mapu podmínek pro malé větrné elektrárny, na jejímž zpracování se podílel a která může být zpřístupněna veřejnosti díky projektu Strategie AV21.

Velice děkujeme partnerům semináře za jejich podporu a důvěru:

Podrobnější reportáž a více fotek, jakož i prezentace ke stažení (pro účastníky semináře) najdete na www.csve.cz.

Těšíme se na viděnou na Seminári ČSVE 2017!

Co nového v Evropě - informace z veletrhu v Hamburku

Veletrh větrné energetiky v Hamburku v září 2016

V letošním roce se zářijový veletrh větrné energetiky konal již podruhé na velkém a dobře vybaveném výstavišti v Hamburku a oproti stavu před dvěma lety se na tomto veletrhu výrazněji projevil změny, kterými celá větrná energetika v Evropě prochází. Některým z těchto změn se budu věnovat v následujících odstavcích.

Původní veletrhy v Husumu a částečně i první veletrh v Hamburku aspirovaly s Evropou na roli světového lídra v oboru větrné energetiky. V současnosti jsou však patrné mnohem menší ambice a Hamburk se stal veletrhem pro Evropu, kde již nepotkáte davu čínských, indických či amerických návštěvníků a vystavovatelů, jak tomu bylo v minulosti. Asijské a americké trhy se úspěšně osamostatnily a nemají potřebu být přítomny na Evropském trhu, který již nedominuje celému oboru. Evropské firmy ovšem zákonitě musí být přítomny na veletrzích pokrývajících tyto vzdálené trhy a jejich přítomnost jim pomáhá překonávat turbulentní vývoj v oboru v jejich mateřských zemích.

Turbulence a nejistota budoucího vývoje byly jedním ze silných dojmů na tomto veletrhu, které si návštěvník odnesl z rozhovorů s vystavovateli i samotnými návštěvníky. Celá Evropa se snaží zavedenou větrnou energetiku zefektivnit pomocí aukčního systému a v budoucnu i teoreticky zlevnit. Tento nevyzkoušený systém ovšem vede k tomu, že se developeři i výrobci více obávají o svoji budoucnost a snaží se co nejvíce instalací dokončit předtím, než tato změna nastane, protože nikdo přesně neví, co to přinese. Z tohoto důvodu je především pro energetický trh v Německu typické, že v letošním roce výrobci nestíhají dodávat technologie, příští rok ještě budou dodělávat rozpracované projekty, ale pro další roky nevědí co očekávat, a tato nejistota zasáhne celou Evropu a její větrnou energetiku.

Že budoucí systém aukcí nemusí vést k úspěchu, se již ukázalo ve Španělsku, které prakticky zastavilo výstavbu nových větrných zdrojů. Tato situace má reálný dopad i na celý španělský výrobní sektor, což se projevilo i v jeho omezené účasti na veletrhu. Podobně praktický stop stav výstavby nových zdrojů v Polsku má okamžitý vliv na vymizení polské přítomnosti v Hamburku. Vzhledem k faktu, že se v České republice větrné energetice již dlouhou dobu nedaří, není překvapivé, že i přítomnost českých vystavovatelů byla na veletrhu minimální.

V poslední zářijový týden se areál výstaviště připravil na asi 35 000 návštěvníků, což je podobné číslo jako poslední dva veletrhy, asi 1400 vystavovatelů z 34 zemí světa. Toto jsou oficiální čísla, ovšem skutečná čísla budou podle mého soudu nižší, jelikož někteří vystavovatelé nedorazili, vícekrát se mi stalo, že hledané stánky nebyly k nalezení a i návštěvníků nebylo tolik jako v minulosti, a to nejen podle mého hodnocení, ale i podle názoru vystavovatelů.

Vystavovatelé z České republiky byli přítomni pouze čtyři. Největší stánek měl nováček – ČEZ, který se snaží i pomocí veletrhu nakoupit na německém trhu projekty, do kterých chce investovat. Tradiční expozici měla skupina Wikov jako výrobce převodovek, ale již neprezentovali vlastní větrné elektrárny. Nováčkem byla strojírenská firma CEBES a.s., která je jedním z významných subdodavatelů pro větrné elektrárny. Kruh uzavíral český výrobce lan a závěsných zařízení Singing Rock.

Tradicí pocházející z Husumu bylo i to, že významní konkurenti měli opět stánky blízko sebe – Vestas a Enercon, Nordex a Senvion. Ovšem v sektoru výrobců turbín došlo k několika podstatným změnám. Nestabilita vede k tomu, že především španělské firmy začaly již hledat silné spojence. Jedna z novinek tak byla, že německý Siemens koupil Gamesu, což jej zřejmě pošle do pozice evropské jedničky na trhu, a Nordex se postupně slučuje se španělskou Accionou, která spadá pod Alstom. GE bylo jediným mimoevropským výrobcem přítomným na veletrhu a z menších výrobců byly přítomny německé firmy Vensys, FWT a Eno Energy.

U výrobců jsem zaznamenal spíše trend zdokonalování stávajících osvědčených strojoven a větší variabilitu průměru rotoru, a to především ve třídě 2,5-4,5 MW, než že by výrazně narůstal výkon a průměr rotoru, ačkoli i 8MW stroj již byl prezentován. Jelikož existuje i veletrh se zaměřením pro offshory, je patrné, že ne všechny novinky byly prezentovány zde a výrobci naráží na limity pro silniční transport takovýchto zařízení. Prezentace hybridních věží pro větší výšky se staly již nedílnou součástí nabídky velkých rotorů.

Nad hlavami návštěvníků se vznášela nejdelší lopatka větrné elektrárny dánského výrobce LM Wind Power, která měřila neuvěřitelných 88,4 m.
Foto: Vendula Braunová

Naopak oproti minulosti prakticky neexistovala prezentace malých větrných elektráren a jen velmi omezeně byly prezentovány možnosti baterií, vodíkového pohonu a dalších způsobů skladování elektřiny s výjimkou zajímavého projektu, kdy hybridní věže ve svých útrobach obsahují přečerpávací vodní elektrárnu. Tento projekt se momentálně v Německu realizuje.

Méně než v minulosti byli zastoupeni i vystavovatelé z řad nadnárodních asociací, nebyl přítomen stánek WindEurope, dříve EWEA, která byla patronem akce, ale nebylo zde zastoupení ani GWEC, WWEA či národních asociací. Pochopitelně byli přítomni na konferenci, která veletrh doprovázela, ale vlastní stánky na rozdíl od minulosti neměli.

Stejně jako před dvěma roky byly přítomny i lokální zastoupení jednotlivých spolkových zemí, ale i Rakouska, Dánska nebo Skotska a jejich firem soustředěných v jednom bloku. Ze známých firem zde byl např. stánek WEB AG, který provozuje několik elektráren i v ČR. Z venkovních atrakcí zbyla jen možnost navštívit strojnou SENVIONu a jinak se vše odehrálo uvnitř areálu.

Celkově splnil veletrh svoje poslání a v prostředí příznivém pro vystavovatele i návštěvníky prezentoval celý obor, který ovšem vstupuje do fáze turbulentního vývoje a teprve budoucnost ukáže, jak jej dokáže překonat.

Mgr. Jiří Přikryl

Legislativa

Podzimní měsíce jsou v oboru větrné energetiky tradičně časem očekávání cenových rozhodnutí Energetického regulačního úřadu. Letos to platilo dvojnásob, neboť se nečekalo jen na ceny pro následující kalendářní rok, ale stále také na vyhlášení některých výkupních cen pro rok stávající. Jistě není třeba připomínat, že podstatnou, přesněji přímo hlavní roli v tomto očekávání hrály procesy notifikace podpor u EK.

Krátce po vydání minulého čísla Zpravodaje se po dlouhém čekání hnuly ledy ohledně výkupních cen zejména pro rok 2016. 26. září ERÚ vydal **cenové rozhodnutí č. 4/2016, kterým změnil CR č. 5/2015 ze dne 19. listopadu 2015**, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie. Tímto změnovým CR reagoval ERÚ na nová notifikační oznámení pro MVE a bioplynové stanice na teplo uvedené do provozu po 1. lednu 2016 a dále zahrnul vypsání podpory pro tzv. reziduální projekty, tj. výroby elektřiny splňující přechodná ustanovení zákona č. 310/2013 Sb. a uvedené do provozu po 1. lednu 2016.

Ten stejný den vydal ERÚ ještě jedno cenové rozhodnutí, a to **cenové rozhodnutí č. 5/2016, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie s účinností od 1. ledna 2017**. Toto cenové rozhodnutí obsahuje výkupní ceny a zelené bonusy pro výroby uvedené do provozu po 1. lednu 2013 (tedy v době účinnosti ZoPOZE - zákona 165/2012 Sb., a to včetně let 2016 a 2017), konkrétně se vztahuje na MVE, výrobu elektřiny z biomasy, BPS, VtE, FVE, geotermální elektrárny a teplo vyrobené z OZE.

Pro větrné elektrárny uvedené do provozu v roce 2017 bude platit pevná **výkupní cena 1,93 Kč/kWh** a roční zelený bonus ve výši 1,43 Kč/kWh. Samozřejmě stále platí, že velké VtE nemohou již využívat podporu formou výkupních cen, ale pouze hodinové zelené bonusy, pro jejichž určení je ale výkupní cena základ. Další důležitou veličinou je průměrná předpokládaná cena odchylky, která byla stanovena ve výši 0,13 Kč/kWh.

Příslušná cenová rozhodnutí se stanovením podpory musela být letos vydána do 30. září, a jelikož do té doby nebylo rozhodnuto v notifikačních procesech týkajících se zejména OZE uvedených do provozu před účinností ZoPOZE, tedy

před 1. lednem 2013, podpora pro tyto OZE do CR vydaných v září zahrnuta nebyla, jak ostatně předsedkyně ERÚ avizovala. Hrozilo tedy opakování situace z loňského roku, naštěstí ale napětí netrvalo až do posledních dnů roku. Již v posledních dnech listopadu se MPO vyjádřilo, že má od Evropské komise avízo o vydání notifikace, rozhodnutí pak dorazilo v dalších dnech na přelomu listopadu a prosince.

ERÚ proto hned na začátku prosince zveřejnil návrh změnového CR a 14. prosince pak bylo vydáno **Cenové rozhodnutí č. 9/2016, kterým se mění cenové rozhodnutí ERÚ č. 5/2016**, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie. Vypsání podpora byla rozšířena o výkupní ceny a zelené bonusy pro OZE uvedené do provozu v letech 2006-2012, tedy v době účinnosti zákona 180/2005 Sb.

Nadále není zahrnuta podpora pro výrobu elektřiny z OZE uvedené do provozu před rokem 2006, nicméně ERÚ již i tuto podporu zahrnulo do návrhu dalšího změnového rozhodnutí, který byl zveřejněn rovněž 14. prosince. Dá se tedy předpokládat, že do konce roku bude vypsána podpora pro OZE kompletní.

Kromě cenových rozhodnutí považujeme za důležité také zmínit chystající se změny v oblasti technických požadavků na výrobu, které se budou týkat nových výroben elektřiny. Požadavky vyplývají z **Nařízení Komise (EU) 2016/631 ze dne 14. dubna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě**. Ačkoli je nařízení přímo použitelné v rámci celé Unie, bude implementováno na českých PPDS. Těm, kteří se chystají stavět nové projekty, doporučujeme projednat požadavky s dodavatelem technologie, měli by na to být již připraveni.

Zpracováno podle aktuálního stavu k 14-12-2016

Přednášky a exkurze k větrným elektrárnám

Během podzimu proběhlo ještě několik přednášek, na kterých náš lektor Jiří Špičák seznamoval studenty s oborem větrné energetiky:

1.11. – studenti 4. ročníku Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně.

7.11. – Katedra elektroenergetiky, Fakulta elektrotechniky a informatiky VŠB-TU Ostrava

prosinec – ZŠ Vyškov

Jestliže máte zájem o přednášku na Vaší škole, pište prosím na e-mail vzdelavani@csve.cz. Ozveme se Vám. V případě Vašeho zájmu o účast na některé z připravovaných přednášek nás kontaktujte na uvedené adrese. Rádi Vám poskytneme přesné informace o místě konání přednášky. Informace o připravovaných přednáškách pak naleznete na www.csve.cz.

